

Ärendenummer
TRV 2026/19267
Motpartens ärendenummer
KN2026/00379

Dokumentdatum
2026-05-13

Konfidentialitetsnivå
1 Ej känslig

Mottagare
Klimat- och näringslivsdepartementet
kn.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia till
Diariet
Gd-sekreterare
Verksgemensam styrning
Webb- och projektstöd
kn.me.remissvar@regeringskansliet.se

Svar på remiss gällande betänkandet En kortare instanskedja för mark- och miljöärenden (SOU 2025:122)

Trafikverket har tagit emot delbetänkandet En kortare instanskedja för mark- och miljöärenden (SOU 2025:122) för samråd och önskar lämna nedanstående synpunkter rörande betänkandets förslag.

Trafikverkets synpunkter

8.7.6 Bestämmelser om plankostnadsavtal införs

Plankostnadsavtal anses hämta sin rättsliga grund från 12 kap. 9 § PBL¹. Av nämnda bestämmelse regleras närmare och uttömmande byggnadsnämndens möjligheter att ta ut planavgift som ersättning för kommunens kostnader för att upprätta eller ändra detaljplaner eller områdesbestämmelser.

Trafikverket finner det oklart om 12 kap. 9 § PBL fortfarande ska utgöra den rättsliga grunden och ramen för plankostnadsavtalen.

Om detta inte är fallet kan en kommun genom sitt planmonopol lägga över kostnader för att upprätta eller ändra en detaljplan på en annan aktör trots att varken bygglovskravet eller nyttorekvisitet i 12 kap. 9 § PBL är uppfyllt. En konsekvens för Trafikverkets del är att kostnad för framtagande av detaljplaner behöver tas från Trafikverkets budget.

¹ se kommentaren till 12 kap. 9 § PBL i JUNO

Ärendenummer
TRV 2026/19267
Motpartens ärendenummer
KN2026/00379

Dokumentdatum
2026-05-13

Enligt förslaget ska respektive kommun anta riktlinjer som anger utgångspunkter och mål för plankostnadsavtal. Trafikverkets ser dock ett behov av likabehandling i hela landet. De övergripande principerna kring när plankostnadsavtal kan krävas ska därför inte vara upp till respektive kommun att bestämma.

Tanken bakom möjligheten att ta ut en planavgift är att den som bekostar planen har en nytta av den. När kostnaden tas ut genom ett plankostnadsavtal läggs kostnaden i slutänden på den fastighetsägare som får bygglov. Trafikverket har inte på samma sätt som en privat aktör en ekonomisk nytta av en detaljplaneändring. Nyttan av en infrastrukturåtgärd tillfaller allmänheten, ofta främst i den kommun där åtgärden genomförs.

8.7.7 Bestämmelserna om krav på utredning vid planläggning bör inte ändras

Bestämmelserna om krav på utredningar i samband med planläggning föreslås inte ändras. Däremot föreslår utredningen att Boverket ges i uppdrag att ta fram en ny samlad vägledning om detaljplaneprocessen och vilka utredningar som bör krävas beroende på ändamålet med planen och platsens förutsättningar.

En möjlig konsekvens om vägledningen blir allt för styrande och kraven på utredningar avgränsas generellt, är att frågor som är viktiga utifrån situationen i ett enskilt planärende inte klargörs tidigt i planprocessen, med krav på en andra granskning som följd, alternativt behöver utredas i bygglovsskedet istället. Detta skulle i så fall motverka syftet med förslaget, och är något som behöver beaktas vid utformningen av vägledningen.

8.8.2 Förutsättningarna för ett digitalt utredningsstöd i detaljplaneprocessen behöver utredas ytterligare

Trafikverket tillstyrker utredningens förslag om att Boverket och Lantmäteriet bör få fortsatt uppdrag att verka för en digital samhällsbyggnadsprocess. Trafikverket menar att ett sådant uppdrag kan gälla hela samhällsbyggnadsprocessen och omfatta inte bara kommuner utan också berörda statliga myndigheter. Ett sådant uppdrag behöver samordnas med det regeringsuppdrag som finns med att etablera en obruten digital samhällsbyggnadsprocess. Det är angeläget att ett system kommer på plats för att underlätta användningen av redan framtagna geodatamängder som t.ex. naturvärdesinventeringar.

Ärendenummer
TRV 2026/19267
Motpartens ärendenummer
KN2026/00379

Dokumentdatum
2026-05-13

Beslut och samråd

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Roberto Maiorana. Föredragande har varit nationella samhällsplanerare Tobias Malmgren och Kerstin Sondén enheten Samhällsplanering och samverkan. Samråd har skett med verksjurister, Trafikverkets regioner och verksamhetsområdena Investering respektive Underhåll. I den slutliga handläggningen har Johan Folkesson enhetschef Samhällsplanering och samverkan, Sandra Nordahl avdelningschef Samhällsplanering och genomförande, Catherine Kotake biträdande verksamhetsområdeschef Planering, samt verksamhetsstrateg Josefin Brannestam enheten Verksgemensam styrning deltagit.

Roberto Maiorana

Generaldirektör

Kontaktuppgifter

Tobias Malmgren
Nationell samhällsplanerare

Tobias.Malmgren@trafikverket.se
Direkt: 010-123 35 43
Mobil: 076-695 85 28

Trafikverket

Adress: 721 30 Västerås
Besöksadress: Gasverksgatan 7a
Telefon: 0771-921 921
trafikverket.se

Ärendenummer
TRV 2026/19267
Motpartens ärendenummer
KN2026/00379

Dokumentdatum
2026-05-13

Dokumentegenskaper, Ärendenummer TRV 2026/19267, Motpartens ärendenummer KN2026/00379, Dokumentdatum 2026-05-13, Dokumenttyp BREV. Konfidentialitetsnivå.1 Ej känslig

Ovanstående textfält är endast avsett att läsas digitalt och får ej tas bort. Det innehåller uppgifter från sidhuvudet och gör att dokumentets egenskaper blir tillgängliga enligt Lag (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service.